

Na Valje po pošti:
 Za celo leto naprej... 4.50
 Za šest mesecev... 2.50
 Za tri mesece... 1.50
 Za eno leto... 1.50
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej... 4.50
 Za šest mesecev... 2.50
 Za tri mesece... 1.50
 Za eno leto... 1.50
Sobotna izdaja:
 Za celo leto... 1.50
 Za šest mesecev... 1.20
 Za tri mesece... 0.80
 Za eno leto... 1.50

SLOVENEK

Inserti:
 Enostopna poltirnata (30 mm široka in 3 mm visoka ali 4 mm široka in 2 mm visoka) po 50 v
 za dve in večkrat... 40
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru
 50 sobotah dvojni tarif
Poslano:
 Enostopna poltirnata 5 v
 izkajta vsak dan izvenem delu in prenosu, ob 2. uri pop.
 Redna letna priloga vsaki red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Nakopi se ne vračajo; neizplačana plačila se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Redna pošta hranilnica avstrijske št. 24.797, ograda št. 571, bezn.-bore. št. 7583. — Upraviškega telefona št. 54.

Težak položaj.

Zgodovinskega dne 24. novembra 1918 je Narodno Veče v Zagrebu sklenilo ujediničenje vseh treh plemen Slovencev, Hrvatov in Srbov v eno, edinstveno, skupno državo. Odkritosrčno se veselimo tega dogodka in s ponosom smo lahko pribili, da so zastopniki naše VLS. pri tem dejanju aktivno sodelovali ter pomagali uresničiti nas vseh skupni in prvi ideal.

Sedaj odide v Belgrad 28-članski odbor, ki je bil izvoljen dne 24. novembra, da se s srbsko vlado dogovori o definitivni ureditvi popolne združitve in ujediničenja s Srbijo in Črnogoro. S tem naj bi bilo naše ujediničenje končno veljavno zaključeno in rešeno ter proglašena provizorna vlada, ki naj bi vodila enotno državo na znotraj in zunaj do konstituantne. Toda pri tem velevažnem sklepu se pa moramo vprašati: Kaj pa je z našo delegacijo v Parizu? Ne vemo in ni nam jasno, zakaj od nje ne moremo dobiti direktnih obvestil — saj slovenska javnost o tem ni poučena. Navezani smo le na vesti zunanjega francoskega časopisa, ki jih tujatam prinašajo zagrebški listi. Mi vemo, da je dr. Korošec po čeških delegatih dal sporočiti v domovino, naj nemudoma pride tja kurir, ki bo prinesel domov avtentična poročila, kako stoji naša stvar na Francoskem in kako so napredovala pogajanja s srbsko vlado in srbskimi strankami. Vemo tudi, da naša delegacija: dr. Korošec, dr. Čingrija, dr. Žerjav v postopa enotno in skupno z zastopniki Jugoslovanskega odbora dr. Trumbićem in dr. Gregorinom. Jugoslovanski odbor ter zastopniki Narodnega Veča so v Švici in Parizu imeli skupna pogajanja s srbsko vlado in opozicijo. O tem smo poročali. Naj navedemo po vrsti vse brzojavke še enkrat, da olajšamo pregled!

Dne 13. t. m. smo priobčili naslednjo brzojavko:
 Pariz, 13. novembra. Zastopniki srbske vlade in Narodnega Veča v Zagrebu, t. j. ministrski predsednik Pašić kot pooblaščenec Srbije, in pooblaščenec Narodnega Veča v Zagrebu predsednik dr. Korošec, dr. Čingrija in dr. Žerjav so podpisali dokument, s katerim se enkrat za vselej zagotavlja ustanovitve velike jugoslovanske države s 13 milijoni prebivalcev.

Dne 21. novembra smo na čelu lista priobčili naslednji dve vesti o pogajanjih, ki sta jih dr. Korošec in dr. Trumbić imela s Pašićem in člani srbske opozicije v Ženevi:

»Il Secolo« z dne 15. novembra t. l. ima sledečo notico: »Temps« poroča, da je nemogoče podati vseh Koroševih izjav pri zadnjih pogajanjih v Ženevi, ki so se vršile med odposlanci Jugoslovanskega Narodnega Veča, predsednikom srbskega ministrskega sveta in med zastopniki srbske opozicije.

Dr. Korošec označuje uspeh teh pogajanj takole:

»Razglasilo se je, da od zdaj naprej jugoslovansko ozemlje in srbsko kraljestvo tvorita nedeljivo enoto. Vendarlo pa iz praktičnih razlogov sedanja srbska vlada nadalje upravlja ozemlje srbskega kraljestva, medtem ko izvršuje Narodno Veče v Zagrebu vlado nad jugoslovanskimi kraji. Če se je sklenilo, da se ustanovi skupna vlada, ki bo upravljala skupne zadeve, to je zunanjo politiko, narodno obrambo, mornarico, vojaštvo in trgovino, bo ta trajala samo tako dolgo, dokler zbor, izvoljen na podlagi splošne, tajne, enake in direktne volilne pravice, ne odloči o ustavi nove države. Narodno Veče v Zagrebu prosi zavezniške vlade, da ga priznajo za pravilnega zastopnika Jugoslovancev stare habsburške monarhije in razentega priznajo Jugoslovane za zavezniški narod.«

Curih, 20. novembra. »Neue Zürcher Zeitung« poroča: V Parizu, v hotelu »National«, so se sestali dne 6. t. m. srbski ministrski predsednik Nikola Pašić s trojico bivših ministrov, članov opozicije, dr. Anton Korošec od Narodnega Veča iz Zagreba in v imenu Jugoslovanskega odbora

dr. Ante Trumbić. Po debati, ki je trajala dva dni, so soglasno sklenili komunique, v katerem poudarjajo, da je dosežen popoln sporazum v vseh vprašanjih. Država SHS. naj bo enotna država od Soče do Vardarja, v kateri ne bo nobenih političnih niti carinskih mej. Komunice priznava Narodno Veče v Zagrebu kot prijateljsko vlado, priznava samostojno jugoslovansko vojno in trgovsko mornarico in vojsko. Sedanje vlade na teritoriju bodoče jugoslovanske države se smatrajo za provizorne, a ustanovi se skupno ministristvo dvanajstih ministrov. Resoriti se razdele med srbsko vlado, zagrebško Narodno Veče in Jugoslovanski klub.

Ze drugi dan smo po hrvatskih listih prinesli naslednje poročilo o uspehih pogajanj med dr. Korošcem in dr. Trumbićem na eni, Pašićem ter člani srbske opozicije na drugi strani:

»Journal de Geneve« prinaša o jugoslovanski konferenci v Ženevi, ki se je vršila pred sestankom v Parizu, na katerem so sklenili, da se ustanovi skupna jugoslovanska vlada, naslednja naznanila, ki jih je podal srbski generalni konzul v Ženevi:

Konferenca zastopnikov kraljeve srbske vlade in nekaterih članov parlamentarnih skupin v skupščini, Narodnega Veča v Zagrebu in Jugoslovanskega odbora v Londonu je z navdušenjem ustanovila, da je postalo edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev izvršeno dejstvo. Ta dogodek, največji v zgodovini tega naroda, je dobil enodušno posvečenje s tem, da se je konstituirala centralna vlada, ki bo imela izključno kompetenco, da vodi narodno politiko in akcijo nasproti inozemstvu.

Kraljeva srbska vlada in Narodno Veče v Zagrebu bosta vsak v svoji sferi še dalje vršila svoje legalne in teritorialne kompetence in opravljala druge tekoče posle, dokler ustavodajna skupščina definitivno ne ustanovi organizacije nove države, s katero se nadomesti sedanji red.

Ljuba Davidović, bivši minister dr. Mihajlo Gavrilović, pooblaščen minister, dr. Melko Čingrija, poslanec in župan Dubrovnika, dr. Dragoljub Pavlović, vsučiliški profesor v Belgradu, dr. Janko Brejc, član provizorne vlade v Ljubljani, in Dušan Vasiljević, odvetnik v Mostaru, člani centralne vlade, so pozvani na takojšen sestanek v Parizu.

Konferenca, ki bo konstituirala to zgodovinsko vlado, bo povodom tega dogodka v imenu vseh udeležencev objavila deklaracijo.

Prinesli smo to dan prej, preden se je sešlo Narodno Veče k svoji zgodovinski seji.

To poročilo smo smatrali kot predznak, v kakem smislu se bo vršilo ujediničenje s Srbijo in Črnogoro. Zato smo napisali h gorenjemu poročilu dne 22. novembra še ta-le dostavek kot komentar:

Iz tega poročila je jasno, da bosta Narodno Veče v Zagrebu in kraljeva srbska vlada v Belgradu še dalje vršila svoje legalne in teritorialne posle v svojem sedanjem delokrogu, dokler ustavodajna skupščina definitivno ne uredi organizacije nove vlade.

Obenem pa je bila konstituirana centralna, skupna vlada za kraljevino Srbijo, Bosno, Banovino, Dalmacijo, Istro in Slovenijo, ki ima izključno kompetenco, da vodi narodno politiko napram inozemstvu.

Med tem se je vršila zgodovinska seja Narodnega Veča in jutri naj bi se odpravili v Belgrad zastopniki Narodnega Veča, da se tam pogajajo s srbsko vlado in regentom.

Sinoči smo prejeli iz Zagreba presenetljivo vest, da pogodba, ki so jo v Ženevi sklenili člani Narodnega Veča, Jugoslovanskega odbora ter ministrski predsednik Pašić, ne odgovarja razpoloženju merodajnih krogov Srbije. Pašić da jo je podpisal preko svoje volje! Ta pogodba da je brezpredmetna, ker je srbska vlada ne prizna; merodajen da je le sklep Narodnega Veča z dne 24. novembra.

Danes pa smo dobili sledečo vest iz hrvatskih listov z dne 23. novembra, ki se glasi:

»Journal de Geneve« z dne 14. t. m. prinaša sledečo vest: Gosp. Trumbić in člani Jugoslovanskega odbora, spremljani od gg. dr. Korošca, dr. Čingrije in dr. Žerjava, so odpotovali danes zvečer v Pariz, kjer bo imela svoj provizorni sedež nova jugoslovanska vlada!

Skupno z našimi zastopniki v Švici, zastopniki Narodnega Veča, Jugoslovanskega kluba in Jugoslovanskega odbora smo marširali za ujediničenjem vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov! Ta cilj je dosežen. Sedaj je nujno potrebno, da pridemo s svojimi zastopniki zunaj v neposredno zvezo, da nam oni o svojem delovanju sporoče, kar je tudi namera zadnjega sklepa Narodnega Veča. Jugoslovanski klub na Dunaju in Jugoslovanski odbor v Londonu sta nosila vso težo odgovornosti v najhujših časih. Grešili bi

proti njim in proti sebi, ko bi sedaj karkoli sklenili brez njihove vednosti.

Pogodba med Narodnim večem in Pašićem.

Zagreb, 25. novembra. Pogodbo, ki so jo sklenili neki člani Narodnega veča SHS, Jugoslovanskega odbora in ministrski predsednik Pašić v Ženevi, ne odgovarja razpoloženju merodajnih krogov Srbije. Ministrski predsednik Pašić je podpisal to pogodbo preko njih volje. Srbska vlada ni odobrila tega predloga, zato je postala ta pogodba brezpredmetna. Pašić je izjavil iz tega konsekvence ter je podal demisijo. Zato je merodajen za ujediničenje celega naroda SHS sklep Narodnega veča z dne 24. novembra.

Zagreb, 26. novembra. V sredo zjutraj odpotuje v Belgrad poseben odbor Narodnega veča, ki je bil izvoljen dne 24. t. m.

Jugoslovanske čete zasedajo severno mejo.

Jugoslovanske čete na Koroškem.

Celovec, 25. (K. u.) Tiskovni urad obrambnega odseka javlja: Srbske čete so dospale na Koroško. Zasedle so Pliberk in došle v Svetno vas. Stojte pod poveljstvom kraljeve srbske vlade in so zato zavezniške čete, ki so po pogojih za premirje opravile zasesti strateško važne točke. Za začasno ureditev meja upravnega ozemlja na Koroškem se je sklenilo s poveljniki jugoslovanske vlade sporazum, ki določa demarkacijsko črto. Južno od te črte upravlja sedaj jugoslovanska vlada to ozemlje. Vsi uradniki, ki upravljajo tamkaj svojo službo, se, v kolikor se ne pripoznajo jugoslovanski državi, zavežejo z roko-segom, da ne bodo ukrenili nič sovražnega proti jugoslovanski državi. Sedanje delovanje uradov in oblastev v splošnem ostane. Garancija se je nedotakljivost osebe in imetja katerekoli naroda in neprisiženost proti osebam, priznavajočim se k nemstvu. Jugoslov. državi pristojna pravica vojaške zasedbe južno od demarkacijske črte. Končna ureditev vprašanja o zasedenju ostaja seveda mirovnemu sklepu.

Jugoslovanske čete zasedajo Velikovec. Maribor, 26. nov. Po zasebnih poročilih bodo jugoslovanske čete danes zasedle Velikovec.

Jugoslovanci zasedli Rožek in Pliberk. Celovec, 26. novembra. Jugoslovanske čete so zasedle Rožek. Pliberk so naši zasedli v soboto, občinsko upravo pa so prevzeli v nedeljo.

Celovec, 25. novembra. (Kor. ur.) Kakor poročajo »Freie Stimmen«, so danes jugoslovanske čete zasedle Rožek. Osvojili so ga v popolnem redu.

Komisar Smodej v Mariboru. Maribor, 26. nov. Komisar za Koroško g. Smodej je prišel v Maribor, da se pogaja z generalom Maistrom.

Italijani Podkloštrum in v Beljaku. Celovec, 26. novembra. Italijani so zasedli Podklošter. Nemškutarski krogi pričakujejo, da bodo zasedli Italijani tudi Beljak.

Nemški Korošci kličejo v deželo Italijane. »Freie Stimmen« priobčujejo protest, ki ga je sklenilo 200 Korošcev na nekem sestanku. Četrta točka se glasi: Naše dežele si ne damo vzeti od Jugoslovancev. Ako Jugoslovanci nočejo prostovoljno ven, naj se pokličejo na pomoč Italijani, da zapro, dokler se ne sklene miru, naravno karavansko mejo proti nasilnim jugoslovanskim vpadom.

Srbi v Spielfeldu. Gradec, 26. nov. (K. u.) Včeraj ob 7¼ zjutraj je prišlo v Spielfeld približno 250 Srbov in so zasedli postajo in železniški most. Pozno popoldne je sledilo 500 mož jugoslovanskih čet. Njihov poveljnik je izjavil, da je to zasedbo izvršil iz vojaških razlogov in z ozirom na to, da se vzdri mir in red. Poštni, občinski in postajni urad morejo nemoteno nadaljevati svoje delovanje. Zendarmerija je bila razorožena. Vkorakanju Srbov so se zjutraj hoteli upirati v Spielfeldu se nahajajoči nemški vojaki; opustili so pa to nameno vsled sovražne premoči. Prišlo je le do neznačajnega streljanja. — Tudi vojaško nižjo realko v

Strassu je včeraj dopoldne začasno zasedel del srbskih čet, pa je kmalu odšel, ko se je izvedelo, da je poslopje zasedel pomotoma. Častnikom so vrnilo orožje. Kakor se z vso gotovostjo zatrjuje, bodo Jugoslovanci zasedli vsi železniški progo Spielfeld-Radgona-Ljutomer.

Gradec, 26. novembra. (K. u.) Iz informativnega poročila okrajnega glavarstva v Lipnici je razvideti, da je srbski oddelek, ki je včeraj zasedel kolodvor in kraj Spielfeld, od Narodnega veča v Zagrebu in od generala Maistra v Mariboru dobil samo nalog, naj kolodvor in kraj Spielfeld zasede kot na skrajni severni meji slovenskega jezikovnega ozemlja ležeče silišče. Da bi te čete prodirale preko Spielfelda višje proti severu, se absolutno ne namerava, ker je višje gori strnjeno nemško jezikovno ozemlje. V telefonskem razgovoru je okrajno glavarstvo lipniški poveljniki srbskega oddelka izjavilo, da ne namerava ničesar ukreniti proti zasedbi Spielfelda, ker nima dovolj lastnih sil, da pa mora protestirati proti vsakemu nadaljnjemu prodiranju v strnjeno nemško jezikovno ozemlje. Poveljnik srbskega oddelka je izjavil, da niti ne namerava, niti nima povelja prodirati. V Strassu da je srbska obhodna straža bila poslana samo zato, ker se je bilo pomotoma javilo, da od tam proti Spielfeldu koraka nemško vojaštvo. Ko se je pokazala neosnovanost te vesti, se je morala obhodna straža takoj umakniti iz Strassa. Včeraj so srbske straže zamenjali s slovenskim vojaštvom.

Nemci se umikajo. Spielfeld, 26. novembra. Jugoslovanske čete prodirajo iz Spielfelda proti Arnovžu (Ehrenhausen), kjer so se vršile praskne med jugoslovanskimi in nemškimi vojniki. Nemški častniki so takoj položili orožje, dočim se je moštvo umaknilo za 1000 m proti severu, kjer so se utaborili. Včeraj zjutraj so jih pa naše čete pognale v beg. Zgub nismo imeli nobenih. Naši so zasedli železniško progo do blizu Arnovža, nadalje železniški most in most državne ceste čez Muro.

Radgona in Čmurek pred padcem. Maribor, 26. nov. (Zasebno.) Danes so zasedle naše čete okolico Radgone. Radgona in Čmurek sta pred padcem.

Nemška garda v Mariboru se seči. Maribor, 26. nov. Člani nemško-nacionalne zeleno-bele garde v Mariboru, katero je razpustil general Maister, gredo trumoma v Gradec, da vstopijo v vojaško službo Nemške Avstrije.

Dr. M. Zarni Kovezmote.

V včerajšnji, ponedeljkovi številki »Slov. Naroda« je spisal dr. Milutin Zarni dolg članek, ki bi naj bil nekako programatičenega značaja. Odkrito naglašam takoj, da mu ne potlikam nobenega hudobnega namena, temveč trdim, da je v svoji gorečnosti za dobro stvar zgrešil nekaj grdih zmot in rabil dokaj skrajno nepremišljenih retoričnih fraz in postavil nekaj neutemeljenih trditvev, in to vse v vodilnem listu meščanskih naših rojakov z nam protivnim svetovnim naziranjem. Zato je potrebno, da takšne trditve zavrnem in opozorim na dalekosežno škodo, ki nam lahko povzročajo v demokratski kulturi Evrope.

